

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 ft — kr.
Félévre " 50 "
Negyedévre " 25 "
Egy hónapra " 12 "
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: BARTHA MÓR.
Kiadók: HOFFMANN és KRONOVITZ.

Hirdetési díj:

Hat hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű, többszöri hirdetések alkú szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön beiktatásért 30 kr.

A buza.

Debreczen, aug. 29.

A földmivelési miniszter jelntése a világ gabonaterméséről és fogyasztásáról, újabb hantot gördít a már sokszor eltemetett tulterhelési theória fölé; a hamis proféták, kik a gazdát ahelyett, hogy óvták, védték volna a börze machinációi ellen: odakergették az aranyborjn templomába, többé nem számíthatnak arra, hogy tanácsukat felvegye a gazdaközönység. A tulterhelésről tehát szó többé nem eshetik, ezzel a hamis jelzővel nem lehet takarni a börze zsákmányolását, a melynek ma is áldozata a gazda.

És ma mégis erősebb a közvetítő, mint a termelő. Mert ma még mindig azok a gabonaárak, amelyek csakis az egész világ fölös terméséből alakulhatnak.

Olyan termésemből, amely nemcsak fedezi a szükségletet, hanem jóval tetézi is azt. Nem pedig abból az adott helyzéből, amikor a hiány meghaladja a száz millió hektolttert.

A börze manipulációja akkor tűnik fel igazi sivárságában az idén, ha összevetjük a tavalyi termést az ideivel. Tavaly a hiány csak 5—6 millió métermázs volt, az idén pedig ennek majdnem huszszorosa. Tavaly ilyenkor emelkedő irányzat uralkodott a tőzsdén: 9

forint 50 krajczárral fizették ugyanazt a készárut, amit ma 9 forint 50 krajczáron vásároltak. Végigvihetnénk az egész tőzsde-tablázat összehasonlítását a mult évi árjegyzésekkel, de felesleges ez, hisz ez az egy tétel igazolja azt, hogy a tőzsdei ár nem kifejezője a természetes viszonyoknak, az ugy ingadozik, amint a spekuláció a maga javára tudja fordítani.

A kérdés az, hogy most már, mikor be van bizonyítva, hogy minden szem buzára szükség van, miként fognak alakulni az árak. Azt hisszük, sehogy sem. A spekuláció, a mely 1883. óta veri le a buzaárakat a chicagói, a new-yorki, a liverpooli, a bécsi és a budapesti tőzsdén, most is ugy tartja magát, mint akkor, mikor hivatalosan rádíktálták hogy tultermelésben van ez a legfontosabb élelmi czikk. Akkor sem volt igaz, most sem igaz; de a börze, abban az agiotage lovagjai mindig ki tudták küzdeni maguknak az ex-lex árakat.

Ma is kiküzdik. A papiros buza, a fedezetlen határidő-üzlet annak minden raffinementjával, mindig eszköz arra, hogy kifosztassék a gazda véres verejtéke gyümölcséből. És ez nem muló csapás, nem olyan, mint egy országos pusztító jégverés, a melynek a kára ellen részben lehet biztosítékot szerezni s matematikai bizonyossággal nem is jöhet reánk minden esztendőben.

Ez rajtunk van mindennap; a nemzetközi hálózat meg van szervezve, talán jobban és pontosabban, mint akár-mely ország mozgósítási rendje. Kérlelhetlen bizonyossággal rajta üt a gazdán, szövetségeseül megkapja az adóvégrehajtást, vele tart az uzsorás takarékpénztár, s ez a szövetség kiéhezleti, eladásra kényszeríti a spekuláns kényére és kedvére a gazdát. Az irtózatos harcban fegyvertársai a spekulációnak a nagy bankok, az egész hitelszervezet s ha már ennek a hurjai nagyon meg vannak feszítve, segítségül siet a spekulációnak az állam az ő kamattalan millióival.

A vesztés mindég és mindenkor csak a termelő lehet. De meddig? kérdik joggal a termelők. Egészen addig, míg ez az ország fel nem nem szabadul a merkantilis hódoltság alól. Amig igazi piac nem lesz, amig a fiktív áru lehet az igazi termés ármorzsolója.

A budapesti gabonátőzsde mai ex-lexének közelebb kell hozni a fedezetlen határidő-üzlet kérdését a megoldáshoz. A Magyar Gazdaszövetség akciója ebben az irányban akkor kezdődött, mikor még csak sejteni sem lehetett sem a hazai termés-eredményt, sem a konjunkturát nem lehetett vetni ahhoz, hogy miként alakulnak a termés-eredmények a külföldön.

Tatjana irt . . .

Tünedező alkonyvilágnál
Olvasgatom a levelet . . .
Tatjana sir, sirat egy titkot,
Egy vágyat, amely elveszett.
Ugy fáj nekem az, amit ő ir,
Könyje az én szivemre hull . . .
. . . És mégis, mégis levelének
Ujjongok mondhatatlanul . . .

Kis levelét kibontom százszor . . .
Tatjana sir, gunytól remeg . . .
Oh kinyílt szüz leány-álmom
Mennyivel tartozom neked! . . .
Tatjana sir . . . Van még Tatjana,
Rajongó lelkü, hófehér,
A ki szeret félön, titokban,
Ki szeret — a szerlelemért . . .

Tatjana sir. Siratja titkát,
Egy álmod, a mely elveszett,
Egy titkot, melyet most vallott be
S melyet már régen érezek! . . .
Közel voltam a kárhozathoz,
Mely felé asszony-kéz dobott, —
Az ő aggódó lelke volt tán,
A mely a szirten átfogott . . .

Én nem tudom, rózsás az arca,
Vagy halvány, sápadt, vértelen,
Csak azt tudom, hogy lelke tiszta,
Szivében dal van s szerelem . . .
Én Tatjánám, ne félj a gunytól,
Ne sirasd azt a levelet:
Megmentetted az én hitetlen,
Veszendő, bünös lelkemet! . . .

Ady Endre.

Humbug.

— A Debreczen eredeti tárczája. —
(Folyt. és vége.)

Megérkezett az esküvő napja és a tiszteletreméltó Sir John Archer is megérkezett Newgardenbe. Reggel 10 órakor avval töltötte idejét, hogy beült egy kávéházba és nem reggelizett; ellenben yankee-hidegvérrel simogatta savószínű szakallát. Önmegelégedéssel olvasta az előtte levő „Newgarden-Herald” személyi hírei közt:

„Albert Wytheston esquire (cég: Wytheston and Comp.) jelenti a dicsőséges államok tiszteletreméltó polgárainak, hogy leánya, Jenny Wytheston eljegyeztetett Sir John Archer, arizonai polgártársa!”
— Sajnos, de való! monda magának Sir John Archer. Tehát el vagyunk jegyezve. No hát, öreg John Archer, gratulálok szivből. Az a vén róka (gondolom Wythestone a neve)

felsült. Kalkulálok, hogy óriási barom lehet és nem érdemi a yankee nevet. Oh, hiszen nem mindenki lehet olyan átkozott gentleman, mint a tiszteletreméltó Sir John Archer! Hip-hip, hurrah!

A tiszteletreméltó gentleman nem gondolkodott hangosan, mint némelyek és azt is csak rövid ideig és miután nem fizette meg regge ijét. (nem bolond fizetni, ha semmit sem evett) mozgásba hozta hosszukás lábait és iramodott jövendőbeli apósához. Utközben nem gázolta el kocsit és máskülönbben sem történt baja.

Az „öreg Jimmy” bejelentette urának hogy kinn van egy „öreg ember”, a ki nem akar kinmaradni Wythestone intett kezével. mire az „öreg Jimmy” rögtön nem távozott, Wythestone rákiáltott: „Halló!” És most csakugyan kiment, ellenben bejött a másik, névszerint Sir John Archer.

És most történt az az eset, hogy mindkettő nevén szólította egymást, a mi különben nem szokásos.

— Harry!

— Tommy!

Mindakettő szerfölött meg volt lepelve és azután csodálkozni kezdtek. Wythestone hallgatott, és John Archer nem szól semmit. Pillanatnyi szünet következett, melynek letelte után John Archer még mindig hallgatott, ellenben Wythestone sem szólalt meg.

John Archer meglehetősen ideig állott szótalanul egy helyen (csakugyan nem kiálták

Az akció most a budapesti börzén uralkodó ex-lex árákkal, valamint a természetben olyan rendkívüli nagy hiányt konstatáló miniszteri jelentéssel megczáfolhatlan igazolást nyer. A földművelési miniszter jelentése becsatolandó melléklet ahhoz a memorandumhoz, amely a merkantilis hódoltságának a tőzsdén felépített kalandor várából óhajtja kivezetni a gazdaközöniséget.

Közelebb jöhet ez az óhaj a megvalósuláshoz, ellenálthatlan követelés lesz az, ha a gazdatársadalom a benne szunynyadó erőt csakugyan érvényesíteni fogja.

Ez az erő ébredéshet, meg is nyilatkozhatik a szegedi gazdakongresszuson.

Debreczen augusztus 30.

Goluchowski a királynál. Ischlból jelentik, hogy Goluchowski gróf külügyminisztert ő felsége kihallgatáson fogadta. A külügyminiszter Mérey követségi tanácsos kíséretében Bécsbe utazott.

A dunántúli ág. ev. egyházkerületi felügyelőség. A dunántúli ágostai hitvallású egyházkerületnek Badó Kálmán halálával megüresedett felügyelői tiszttségére a soproni felsőkerületi ág. evang. esperesség dr. Sc. reiner Károly kir. tanácsos, soproni ügyvédet jelölte. Az eddigi egyedüli jelölt Ihasz Lajos pápai nagybirtokos volt, akinek megválasztását ma is biztosnak tartják.

Cseh-német békülés. Kaizer osztrák pénzügyminiszternek küszöbön álló prágai utjaról a Narodni List a következőket írja:

«A pénzügyminiszter úgy fogja találni, hogy Prágában a talaj sokkal szilárdabb, mint azt Bécsben föltételezik és meg fog győződni arról is, hogy a cseh nép képviselői népük iránti szeretetükből kifolyólag sohasem teszik azt, hogy népük igaz jogaitól csak egy parányit is fölaldozzanak. — Határozottan bűn volna, hogy ha képviselőink a németek képviselőinek, a kik hazánkat olyannyira megkárosították, valamint is engednének.»

A reischsrathi ifju-cseh és tartománygyűlési képviselők a napokra tervezett gyűlést szept. 16-ára halasztották, valószínűleg tekintettel Kaizernek küszöbön álló hosszabb prágai tartózkodására.

meg székkel) és jövődöbeli apósát oly rémülettel nézte, mintha a boldogult bolygó hollandi állana előtte. Végre abban hagyta a csodálkozást.

— Mi a mennykü? Te még nem haltál még, vén fiu?

— All right! válaszolt Wythestone, én meg haltam, de Albert Wythestone még él, mit van szerencséd ezennel konstataálni, derek Tommy... pardon, tiszteletre méltó Sir John Archer. Örvendek, megújítani régi barátságunkat, tényleg: nagyon örvendek!

John Archer magához tért hosszú meglepetéséből és rendkívüli lelki jelenléttel veté magát egy székre.

— Semmi speech, ha szabad kérem, mondá nyugodtan... Mindenek előtt: szoktál szivarozni? Igen? Tehát kérek egy szivart nincs ellene kifogásom. Azután maradjunk a régi neveknél, én Tommy és te Harry; ez sokkal könnyebb tárgyalási mód, két olyan »smart gentleman» közt, mint mi vagyunk.

— »Smart gentleman», jó! mormogott Wythestone.

— Azután, folytatá hidegvérrel Archer elmondjuk egymásnak történetünket javított és bővített kiadásban azon naptól fogva, a melyen elváltunk: röviden és hazugságokat kizárva; négy szemközt nem szükséges hazudni. Kalkulállok, nem hallgatózik senki? — Nagyon jó!

— Ha jól emlékszem, beszélt Archer, utoljára Kaliforniában láttuk egymást, a hol

Mint tudósítónk Ausseeből sürgönyzi, a király tegnap táviratilag magához kérte Clumeczy baró titkos tanácsost és Braun államtanácsost és őket ma hosszabb kihallgatáson fogadta.

Bécsi tudósítónk jelentése szerint — politikai körökben e kihallgatásnak nagy jelentőséget tulajdonítanak és visszavezetik azokra a megállapításokra, a melyeket a németek indítottak Ausztria egy északi, mint déli részében. Azonban korai volna, mint egyesek hiszik, e sürgős meghívás folytán rendszer-változtatásokra következtetni, mert ez talán inkább a korona részéről indítandó békekisérletekre vezető visszafordulás.

Ifjucseh pánszláv üzemeket leplez le a Narodni Listy »szat.-pétervári körökből« eredő közleményével, mely a »politikai Oroszország pánszláv irányzatának« jellemzésére a következőket mondja el:

A lengyelekkel a czár már trónralépése óta igyekezett meggyezésre jutni. Sorsuk megkönnyítése a lengyelek kezében van, a mint a czár gondolkodását tényleg felismerik és nem képzeli azt, hogy ő talán gyöngeségből, vagy mások befolyása alatt cs-lekszik. A czár igen szívesen látja, ha a lengyelek nemzetiségi szempontból megelégedettek volnának, de csak annyiban, hogy az orosz államnak történelmi missziója ne károsodjék. A lengyelek további kedvezményeket is várhatnának, ha lojalis alattvalói volnának az orosz államnak és nemzetiségi helyzetük javítására nem az orosz állam egész gyöngítésének céljából törekednének. Ha a lengyelek arra a meggyőződésre jutnának, hogy feladatuk nem Oroszország föladata, hanem hogy Oroszország mellett kell működniök, úgy megtalálható lesz az együttműködés útja is. A mint Oroszországnak meglesznek arravaió bizonyítékai, hogy a lengyelek iránt nem kell bizalmatlansággal viseltetnie, a lengyeleknek sem lesz többé okuk, hogy nemzeti elnyomatás miatt panaszkodjanak.

A csehek iránti rokonszenvének a czár a múlt évben adott kifejezést, a Palaczkynnép idején, Konstantin nagyherceg távirata útján. A cseh nemzet előtt a nagyherceg nem saját szántából »hajolt meg«, hanem az uralkodó jóváakgyásával. Német és Oroszországban ez a távirat egyaránt nagy szenzációt kellett, a cseheknek azonban teljes egy esztendő kellett, a míg tisztába jöttek, hogy e táviratnak olyan jelentősége van reájuk nézve, a melynek nagysága egyedül tőlük függ.

közösen dolgoztunk egy aranykereső társaságnál, az »United Company«-nál...

— Helyes: »United Company«.

— Átkozott szerencsénk volt: egy szép esten raakadtunk egy darab aranyra, a melyik legalább olyan nagy volt mint a fejed...

— Legalább is olyan!

— Kár lett volna egy ilyen szép darabot összetörni, csak azért, hogy felosszuk a többi gentlemanok közt, azt találtuk, hogy tanácsos lesz szólni.

— All right!

— Szóltunk is, hanem azok a kutyák, az aranykeresők, észrevettek és üldöztek...

— Jогtanul!

— Menekültünk. Az arany nálad volt. Midőn a Blac-Riwer folyamához értünk, belevetettük magunkat a sebes hullámok közé. Én átusztam, de te nem bírtál küzdeni a hullámok ellen és megfúltál nyomorúságosan, mint egy fiatal kutya kölyök, az arannyal együtt...

— Megfúltam... az arannyal együtt!

— Miért tetted ezt? Azóta híradet sem hallottam és nem volt okom halálodban kételkedni. Hogy az aranyat rád bízam, azt örökké bántam, mert azóta nem bírok zöld ágra vergődni, ma is még olyan nyomorult szegény ördög vagyok, mint akkor, midőn üldözőim revolverei előtt menekültem...

— Micsoda, szegény ördög?

— Sajnos! mondá siró hangon Archer,

»Mélyen érinti a cseh nemzetet az 1897 májusi orosz-osztrák szerződés, mely Ausztriának minden esetre biztosítja batárainak integritását.«

Ha a lengyelek jól megértették a czár szándékait, közelednének a csehekhez s velük közösen kezdenék teljesíteni a nyugati szláv-ság történelmi feladatát, mely feladatokról az elmúlt századok keleti politikája által elidegenedtek. Akkor aztán újra elérkezik a hatalom s a boldogság ideje a nyugati szláv-ság javára, mely az önálló fejlődés feltételei mellett egyúttal a pánszláv-ság védelme lesz nyugat és kelet ellen.

A czárnak a délszláv kérdéshez való állásfoglalását jelzi Konstantin nagyhercegnek a csetinjei nászhoz történt kiküldetése, a mi a trónörökös elhunytá után keletkezett legmelyebb gyász idején történt.

Ez óriási politikai jelentőséggel bíró tény. Erre figyelemztetni kell, nemcsak az igazság érdekében, hanem a szerbiai eseményekkel szemben is. II. Miklós czár nem csupán az utód III. Sándor czár trónján, hanem egyúttal az ő eszméinek és szimpátiáinak örököse is. Ha III. Sándor »nagy szláv« volt, II. Miklós még »nagyobb szláv« lesz...

Ennek a közleménynek a publikálása nem történelmi czélta anul. Ausztriának elszlávosi-tása a cél és erre minden eszköz alkalmas.

A rennesi tárgyalás.

— Saját tudósítónktól. —

Rennes, aug. 29.

A terem ma korán telt meg. Mindenki óriás kíváncsisággal várja Freycinet vallomását arról a harminczöt millió frankról, amelyet a külföld Merczier szerint Dreyfus föltetésére Franciaországba küldött. De nagyon érdekesnek ígérkezett Gordier nyugalmazott ezredesnek, a hirszerző hivatal volt második főnökének vallomása is, mert már a semmitőszék tárgyalásából tudák, hogy a legnagyobb energiával ellenezte a vezérkarnak Dreyfus ellen megindított akcióját. Cordier már négy nappal ezelőtt megjelent a katonai bíróságnál, de akkor kijelentette, hogy kevésbé fontos dolgokon kívül fontos dolgokról is van tudomása, amelyekről azonban hallgatnia kell mindaddig, a míg a hadügyminisztérium a hivatali titoktartás alól föl nem oldja. A katonai törvényszék elnöke ennek következtében megbizta a kormánybiztost, hogy táviratban

nincs egy penczem, a miatt rágódohányt vehetnék!

Wythestone dühösen ugrott fel és revolverhez nyult.

— És te nyomorult éhenkórász, naplopó te merted megkérni leányom kezét?

— Sir John Archer meggyújtotta elaludt szivarját.

— Csöndesen, kedves Harry! Először beszélj halkabban, mert úgy hiszem, hogy az ajtó előtt fülek mozognak: hallottam olyas valamit. Másodszor kérlek, tedd le azt a revolvert kezedből, hiszen úgy sincs megtöltve; és nézd ven fiu, nekem is van egy ilyen játékszerem azon különbséggel, hogy meg van töltve. Harmadszor nem tudtam, hogy te vagy az, a kinek leányát nőül akarom venni; negyedszer, most már azért veszem nőül leányodat, mert tudom, hogy te vagy az. És én azt mondom, hogy ide adod őt nekem a negyedmillióval együtt...

— Soha! Soha! kiáltá dühöt kikelve Wythestone.

Sir John Archer vállat vont és hidegvérűen faragta bowie-késével a szék támlányát.

— Ötödször...

— Ötödször és századszor: nem, ordított Wythestone.

— A hogy tetszik! Elfogadom a pénst leányod nélkül is, nem volna ez ellen kifogásom...

— Ostoba fickó!

kérje meg a hadügyminiszteriumot, hogy oldja föl ezt a tanu a hivatali titoktartás alól. A hadügyminiszter teljesítette a kormánybiztos kívánságát s a tanu ennek következtében ma folytatta vallomását.

Cordier azzal kezdi, hogy nem igaz az a híresztelés, hogy a vezérkar gyanuja azonban Dreyfus ellen irányult. Sőt ellenkezőleg, mikor a statisztikai ügyosztály megkapta a borderót, senkinek sem jutott eszébe, hogy Dreyfust gyanúsítsa, mert kezdetben egészen más vezérkari aspiráns ellen irányult a gyanu. A borderó szept. 24-én érkezett a statisztikai ügyosztályba és csak okt. 8-ika után kezdtek Dreyfusra gyanakodni.

A tanu e szavak után kis szünetet tart s aztán hirtelen így szól:

— Uraim, mindezekbe a részletekbe csak azért bocsátkozom, mert felelni akarok arra a kvalifikálhatatlan vallomásra, amelyet egykori kártársam, Lauth őrnagy a semmitőszék előtt tett.

Lauth szót kér.

Cordier röviden összefoglalja Lauth vallomását, azután ismerteti azokat a körülményeket, amelyek a borderó beszolgáltatására vonatkoznak. Csak kevés katonatiszt tudott — ugymond — a borderó megérkezéséről, de én, mint a hírszerző hivatal második főnöke természetesen köztük voltam. Henry volt az, aki az iratot elhozta a statisztikai ügyosztályba.

Cordier azután átter Roget tábornok vallomására. Szóba hozza azt a nyilvántartott levelet, amelyet ő állítólag Mathieu Dreyfusnak írt. Roget ráfogta a tanura, hogy ő írta ezt a levelet s Cordier erre ezt mondja:

— Ha Roget tábornok ur ezt állítja, akkor én tiltakozom a viselkedése ellen, a melyet nagyon merésznek mondom, mert a tábornok ur nagyon jól tudja, hogy ez a levél a hamisító Lemerrier-Picquartnak műve.

Roget szót kérek.

Cordier: És még hozzátesszem azt is, hogy Roget tábornok urnak vallomása egyáltalában olejétől végig nem felel meg a valóságnak.

A tanu azután részletesen kimutatja, hogy a borderónak egyetlen egy momentum sem illik Dreyfusra. Így a mi különösen a nizzai tervek eltűnésére vonatkozik, még ma sem tudnak abszolúte semmit sem bizonyítani és igazán megáll az embernek az esze, hogy miként hozhatták Dreyfust ezzel az ügygyel kapcsolatba. A kormány és a vezérkar nagyon

sokáig kutattak, a míg végre rájöttek Dreyfusra, még a hadügyminiszterium több hivatalnokát is gyanúsították s titkos ügynököket köldtek őrizetükre. A dolog tehát úgy állott, hogy a letartóztatás pillanatában egyetlen, ismétlem, egyetlen terhelő momentum sem volt Dreyfus ellen. Csak a letartóztatás után, tiszteke elődása és elbészélése nyomán, kezdtek ellene adatokat gyűjteni, de miután még így sem tudtak semmit sem kisűtni, hozzáláttak a titkos iratsomó gyártásához. Azt tudták, hogy valaki árulást követett el, de ennél többet nem sikerült megtudni s már most az az iratarban es titkos iratok között kezdék kutatni s hogy mégis valamit megtaláljanak, a mit a Dreyfus ügygyel összefüggésbe hozhatnának. Így támadt a titkos iratsomó. E csomónak első darabja a Cette canaille de D. kezdetű irat, a mely Cordier meggyőződése szerint sokkal régiebb, mint a maga a Dreyfus-ügygy.

A tanu azután elmondja, hogy Sandherr ezredes egy ízben panaszkodott neki, hogy Mathieu Dreyfus újra a nyilvánosság elé hurcolja őt, de Cordier Sandherr szavaiból nem nyerte azt a benyomást, hogy Dreyfusék meg akartak vesztegetni.

Az elnök: Nem tudna-e nekünk fölvilágosítást adni Sandherrnek Henryhoz való viszonyáról?

Cordier: Allonsy! (A tanunak ez a szava óriási derűtséget kelt, mert mindenkinek eszébe jut, hogy a Zola-pör idején Henry és Pellieux ezekkel a szavaival kezdte nagy feltűnést keltő vallomását.) Henry kinevezése előtt a hírszerző hivatal egyetlen család volt, nyitott ajtónál dolgoztak, mert mindenki tudta, hogy senki sem áll mögötte, de Henry belépésével szakadás történt. Üzemei egyre botrányosabbak lettek s különösen Sandherr halála után minden kizökkent a kerékvágásból.

Az elnök: Miért kocczant össze Henry Picquarttal?

Cordier: Picquart fiatal kora mellett is rangban Henry fölött volt. Henry, a ki bizott protekciójában és szerencséjében számított arra, hogy egykor őt állítják majd a hivatal élére.

Az elnök: Mit gondol ön, mi indította Henryt a hamisított irat elkészítésére.

Cordier: Határozottan hiszem, hogy azért tette, hogy Picquart kiszorítsa a helyéről.

Labori (Cordierhez): Gribelin azt mondta, hogy Dreyfus komédiát játszott, hogy

például kihallgatásakor még a tükörbe is nézett. Mit tud ön erről?

Cordier: Tudom, hogy ebből is bizonyítékot konstruáltak. Azt mondták, hogy a miniszteriumban való első kihallgatásakor a tükörbe nézett, de azt azért te te, mert vallatái, hogy Dreyfus arczát jobban megfigyelhesék, több tükört állítottak fel a szobában és pedig úgy, hogy akármerre néztek, mindenütt meg látták a vádlott arczát. Az uraknak ezt meg kellett volna mondaniok a katonai tárgyaláson.

Labori fölolvassa egy Paces nevű ember levelet, a ki Sandherrtől hallotta, hogy Mathieu Dreyfus sohasem akarta őt megvesztegetni.

Dreyfus: Köszönöm Cordier urnak a tükörről adott felvilágosítást, de biztosíthatom hogy nem is láttam a tükört, s így eszembe sem jutott, hogy bele nézzek. Az egész jelenetet oly fantasztikus módon rendezték, hogy a fejem szédült a mikor elávoztam.

Lauth őrnagyot szembeállítják Cordierrel. Lauth szemére lobbantja Cordiernek antisemita érzületét.

Cordier: Nem tagadom, hogy antisemita vagyok, de az nem megy annyira, hogy szenvedelemmel és gyűlölettel tanuskodjak egy zsidó ellen. Antisemita vagyok ugyan, de van lelkiismeretem.

Azután Roget tábornokot állítják szembe Cordierrel.

A tárgyalás folyik.

Köln, aug. 29.

A Köln. Ztg-nak azt jelentik Renneshől, hogy a Dreyfus-pört szeptember 8-án vagy 9-é fogják befejezni. Carrière kormánybiztosnak azt az indítványát, hogy Du Paty Párisban hallgassák ki, a beavatott körök úgy magyarázzák, hogy ezt az indítványt a kormány utasítására tette. Du Paty az egyetlen tanu, a ki alapos fölvilágosítást tud adni a Dreyfus-ügyben, mert ő írta a titkos iratsomóra vonatkozó kommentárt. A védők biztosan hiszik, hogy Du Paty kihallgatásával az utolsó lepel is le fog hullni a titokzatos ügyről.

Páris, aug. 29.

Kormánykörökben azt hiszik, hogy a rennesi pör Dreyfus fölmentésével fog végződni.

Debreczen gáz és vízműveinek kérdéséhez.

Irta: **Acsádi Acsádi Sándor**,
ny. kir. és megyei mérnök.

Köztudomásu dolog, hogy az augsburgi légszeszgyár szerződése a jövő év végén lejár és a kérdés még most sincs véglegesen megoldva. Ugy látszik ebből, hogy a város vezető férfiai nincsenek kellően tájékozva ezen nagy fontosságú ügy érdeme felől. Mert ha kellően tájékozva volnának, akkor a légszeszgyár házi kezelése már régen ki volna mondva és a gázgyárból befolyó jövedelem a város számára biztosítva lenne.

Közgazdasági tekintetből igen hátrányos, országunkra nézve, hogy külföldi vállalatok épen a legbiztosabb jövedelmet nyújtó gázipar-ágot ugyszólyan maguknak monopolizálják és ezzel nemcsak azon városoknak közpénztári bevételét apasztják, de még az országból is kiviszik a sok pénzt. — A gázgyáraknak jövedelme egyedül a városi közpénztárakat illeti, mert a gázgyárak a közvagyont képező utcákat stb. veszik igénybe csőhalózatukkal és épen ezen közvagyon teljes jövedelmezősége csakis házi kezelés esetén van biztosítva.

Az idegen iparvállalatok ezen beözölése ellen azonban már megkezdődött a reakció: már kezdik a hazai ipart előtérbe helyezni, **Széll Kálmán miniszterterelnök** mondja, hogy a hazai ipart pártolnunk kell

— Sőt azt is megtehetem, hogy leányodat minden áron nőül veszem; igen, okvetlenül elveszem; a pénz mellékes, arról van idő azután beszélni.

— Ohó!

— Igen, légy meggyőződve, vén fiu, hogy úgy lesz; csak most veszem észre, hogy halálosan vagyok szerelmes leányodba, és biztosítlak róla, hogy az enyém lesz, bár a fejedre állsz is.

Wythestone nem talált szavakat határtalan dühében.

— Tudom, hogy mit akarsz mondani — szónokolt tovább John Archer, hanem az nem áll: hogy tudnillik Jenny nem akarna beleegyezni: az lehetetlen! Olyan szép ficzkó, mint Sir John Archer, nem kap kosarat. Hogy az orrom egy kis sárgás, szakállam halvány és a szemeim sárgás-szürkék, az még nem baj láttam már szebb embereket nálamnál.

Wythestone most be akarta vallani, hogy nincs pénze, hogy ezáltal elriassza a kellemetlen kérőt, a ki nem is annyira kért, mint követelt. De ép azon pillanatban, midőn eszébe jutott e czélből meggyitni a száját, nem a szája, hanem az ajtó nyílt meg, és bebotorált az »öreg Jimmy«.

— Az öreg Jimmy levelet hoz a nagyon tiszteltreméltó Sir Albert Wythestone részére.

— Add már ide, te barom! ordított a czimzett.

Jimmy engedett az udvarias kérésnek s letette a levelet az asztalra.

— Sir John Archer füttyölni kezdte a »Yankee doodle«.

Jimmy monologot tartott, a melyben gyakran fordult elő a szó: »öreg Jimmy«.

Wythestone pedig recsegő hangon olvasta fel a levelet figyelmes hallgatóságauak.

»My dear! Sir John Archer rászédett téged ...

— En? — kiáltá rémulten Archer.

A felolvasó folytató:

«... ő nagyon smart gentleman. Te rászédted Sir John Archert, te még furfangosabb yankee vagy».

— Lehetetlen? — mondá öpézzettel Archer.

»Hanem: anch' io sono pittore! En rászédtem mindkettőtököt. Ez időszerint utban vagyok Europa felé a »Washington« ryorsgözös fedelzetén, Mr. Robert Hartwight társaságában ez tudnillik völegényem neve. Üdvkivánataimat, gentleman!»

A levél írója Miss Jenny volt.

A szoba, melyben a levél felolvasásakor még három élő lény tartózkodott, három és egy fél másodperc múlva egész üres maradt, csak egy összefaragott szék, mellette egy bowie-kés, és az asztalon egy égő szivar bizonyította, hogy itt még három másodperc előtt emberek voltak.

és minden vállalat és berendezés léte s i t é s é n é l a h a z a i i p a r n a k e l s ő b b s é g e t k e l l a d n i. — Meglepő tehát, hogy ezen ministeri szavakkal ellenkezőleg a város egy külföldi részvénytársasággal éveken át alkudozott, pedig jól tudhatja azt mindenki, hogy a német vállalat csak busás haszon biztosítása mellett vállalkozik, példa rá, hogy a legutóbbi ajánlata is egyike a városra nézve a legkedvezőlembeknek.

Nálunk azonban még hazai vállalkozóra sincs szükség, mert, mint fentebb mondtam, a közvagyonnak, a csőhálózat által elfoglalt városi területeknek kihasználása csakis a városokat illeti meg. — Hogy mily jó jövedelmi forrást lehet nyitni a városi pénztár számára a légszeszgyárakból, azt most már mind jobban kezdik felismerni: ezért kezdődött meg előbb külföldön, azután nálunk is, sajnos, hogy inkább a német ajku városokban, azon irányzat, mely szerint a városok a gázgyárakat házi kezelésbe veszik.

Hálával lehet eltelve a város közönsége azok iránt, kik annak idején a város közönségére nézve oly kedvező gázszerszódést hoztak létre. Mert míg más városok felismerve a légszeszgyárnak a városi közvagyonhoz való tartozandóságát, hogy az abból befolyó jövedelmet a város számára biztosítsák, még aránylag igen nagy pénzaldozatoktól sem riadtak vissza, példa rá Pozsouy, mely város gázgyarának megváltására fel millió frtot is meghaladó összeget, a vízműért pedig 1,100,000 frtot áldozott: addig a helybeli légszeszgyár 125,000 frtért menne át a város birtokába.

A gázgyár házi kezelésbe való vétele azonban nemcsak azért szükséges, mert az kitűnő jövedelmi forrás, hanem azért is, mert most egy másik nagy fontosságú ügy, t. i. a vízművek kérdése szintén szőnyegre került.

Ha a légszesz és vízműveket külföldön nézzük, azt látjuk, hogy azok legtöbb helyütt együttes városi kezelésben vannak. És ez így van jól. A vizen, mint az élet és egészség egyik lényeges feltételén nem szabad nyereszkedni, a közegészség érdeke az: kívánna tulajdonképpen, hogy a víz a lakosságnak az önköltségen adassék. A vízműbe befektetett tőke amortizációját nem volna szabad tehát meg nagyobb részben sem az eladott vizből várni, arra tehát más alapot kell keresni. És ezt az alapot a légszeszgyárban megtalálhatjuk. A légszesz és vízművek összekötése és annak városi kezelése külföldön, de már nálunk is, bevaltnak mondható, az intézmények prosperálnak és szép jövedelmet biztosítanak a városnak. Hogy különben néhány városban a mérsékelt áron adott vízből is mennyi haszna van a közpénztárnak, példa rá Köln városa, melynek vízműve egy év alatt 280.000 márkát jövedelmezett tisztán, minden törlesztések és leírások után.

Nálunk ily módon kellene a vízügyet megoldani. A légszeszgyár megváltása esetén ezen 125.000 frt tőkebefektetés oly összeget jövedelmezne a városnak, hogy a gáz és vízműnek egyesítése és kiépítése esetén az így befektetett tőke is a légszeszgyár jövedelmében teljes amortizációra találna még azon esetben is, ha a város a vizet teljesen az önköltségen szállítaná. Oly kedvező helyzetben vagyunk tehát, hogy a vízműnek kiépítése a város közönségének minden megterhelése nélkül ily módon keresztülvihető volna.

Hogy ez nem lehetetlen dolog, arról meggyőző bennünket a következő egyszerű kombináció. Lássunk mindenekelőtt egy példát arra nézve, hogy mennyibe kerül egy vízműnek létesítése más és pedig szintén hazai városban. Brassó városában házi kezelés alatt készült a vízmű, mely 330.000 frtba került, 3000 m³ napi fogyasztásra van berendezve, 33 kilométer csőhálózattal bir.

Ha már most vesszük, hogy Debreczenben kb. 60—70 kilométer csőhálózattal biró vízmű volna szükséges, ehhez hozzáadva a gázgyár tervezett kibővítésének költségét, mind a két műnek létesítésére legfeljebb mintegy 900.000 frt befektetés válnék szükségessé, mely összegnek évi amortizációja már biztosítva van a gázgyárnak ez idő szerinti csekély fogyasztásból származott hasznából is. Mert Balogh Mihály nyug. főmérnök urnak a nem régen megjelent brosjurje és az én számításaim szerint is mintegy 70.000 frtra tehető a gázgyár jövedelme, mely jövedelem igaz, hogy megkevesbedik circa 3%-al a gázáraknak indokolatlan leszállítása által, de még így is elég e jövedelem a fentebb említett 900.000 frt amortizációjára. Indokolatlannak mondtam a gázárak leszállítását tulságos mértékben és nem is tartom ezt igazságosnak, mert a gázárak megállapítása a város összes közönségének, nem pedig tisztán a gázfogyasztók érdeke, a mennyiben, mint fentebb mondtam, a gázcsőhálózat közterületeken halad s ezen közterületek kihasználásából befolyó jövedelem a város egész közönségét illeti. A gáznak ára pedig, még akkor is, ha a legnagyobb kedvezményt akarnák a gázfogyasztóknak nyújtani, 15 krban megállapítva m³-ként nagyon olcsónak mondható a többi világítási anyagokkal szemben. Ugyanazért, mert a gázjövödelem a város egész közönségét illeti, nem igazságos e jövedelem egy részét a fogyasztóknak, a másik részét meg pláne egy külföldi társulatnak odaajándékozni, hanem kötelessége a városnak ezt a jövedelmet a város egész közönségének érdekében felhasználni. Most tehát az volna a város első feladata, hogy a gázgyár házi kezelését kimondja, hogy ennek jövedelméből az általános vízmű létesítésére — és pedig a városi pénztár megterhelése nélkül — alapot teremtsen. A vízműnek kiépítése és a közvilágításnak a város egész területére való kiterjesztése által városunk a teljesen moderna városok sorába fog lépni, közvagyonával két jövedelmi forrással meggyarapodva, lakosságában megszorodva, mert a vízmű létesítésével a közegészségügy is kedvezőbben fog állani.

H I R E K.

* **A V. H. O. Sz. ülése.** A vidéki hírlapírók orsz. szövetsége szept. 2-án d. e. 10 órakor Szegeden a keresk. és iparkamara könyvtár termében igazgatósági ülést tart, melyre az igazgatóság tagjait tegnap hívta meg körlevélben az elnökség.

* **Egyházmegyei közgyűlés.** Ma d. e. Zsigmond Sándor esperes elnöklésével a vármegyei egyházmegyei gyűlés volt. A gyűlés lefolyásáról, melyen folyó ügyeket intéztek el, térszűke miatt csak holt napi számunkban hozhatunk részletes tudósítást.

* **Debreczen gáz és vízműveinek kérdéséhez.** Ezen a címen acsádi Acsády Sándor nyug. kir. és megyei főmérnök tollából igen érdekes cikket hoz mai lapunk. Bár vannak aggályaink a házi kezelés ellen, mind-

azonáltal igen megfontolandónak tartjuk a cikkíró által felvetett eszmét, mely esetleg véget vetne vízműzériáinknak, másfelől pedig a fogyasztók pénzét nemcsak az országból, de Debreczenből sem vinné el egy-egy idegen vállalat.

* **A p-ladányi lelkész választás.** Az alsó-szabolcs hajduvidéki egyházmegye közgyűlését e hó 30-án tartotta meg, melyet megelőzőleg Zsigmond Sándor esperes elnöklése mellett tanügyi bizottsági ülés és lelkészi értekezlet volt, mintegy előkészítőjéül a rendes gyűlésnek. Ez alkalommal eszközölték a p-ladányi ev. ref. egyház lelkészi állomásra a jelölést. Pályáztak tizenheten, a kik közül Olajos Pál geszti lelkész nem jelöltetett mert sem szolgálati bizonyítványt, sem minősítvényt nem csatolt kérévéhez. Különb a jelöltek a következők: Papoczy Zoltán apai-, Kiss Ferencz földesi-, Fodor Sándor szerezoi-, Papp Gusztáv diószegi-, Nagy László nagyari-, dr. Márk Ferencz okányi-, Vajda Mihály pettényi-, Pataki Sándor érkörivlyesi-, Nagy István harasztosi-, Zoványi Jenő t.-földvari-, Meszaros Lajos sápi-, Kálmán Dezső újfehértói rendes lelkészek. Ezenkívül Domokos Károly vallásnari-, Gál Ferencz m.-turi és Lengyel Pal bátyoki s. lelkészeket jelölték. A választás szept. 24 én lesz.

* **Rablóvilág Debreczenben.** Tegnap este véres rabló-támadás történt Debreczenben. Két eddig meg teljesen ismeretlen ember támadt még egy szegény embert, a ki család-jával egy talyigán hagyta el a várost, hogy a tanyára menjen. Nyolczszor lőttek a rablók a megrémült családra, de a golyókból csak kettő talált és szerencsére az sem okozott halálos sérülést. A véres rabló-támadásról tudósítónk a következő tudósításban számol be:

Dudás Lajos dohányos a Gál József ebesi tanyáján. Tegnap a feleségével és a gyermekeivel együtt egy kis könnyű talyigán bejött Debreczenbe. Nyolcz óra után, mikor már teljesen beesteledett, indultak vissza, hogy jöttek, talyigán, a tanyára. Alig haladtak túl a város alatt elvonuló sínpáron, utjuk egy faszor mellett vezetett el. Dudás Lajos dohányos megcsendesítette a lovat, mert a kis gyermek, a kit a felesége az ölében tartott, elaludt. Nem sokáig haladtak így, mikor egyszerre a faszor mögöl két fekete alak rontott elő. Az egyik elől a lókantárját, a másik hátul a talyiga-kas oldalát ragadta meg:

— Állj meg! különben az életeddel számolsz! kiáltott az egyik alak.

Dudás Lajos felállt a talyigán, hogy védekezzen a támadókkal szemben, de ebben a pillanatban az egyik rabló revolvert tartott feléje és elsütötte. Az első lövés után, amely szerencsére a hirtelen lehajló Dudásban nem tett kárt, nyomban a másik lövés dördült el, de ez már a ló előtt álló másik rabló revolveréből. Ez sem talált. A két lövés után a halálra rémült szegény asszony kétségbeesetten kiabált segítségért, a gyermekéket megrémült. Szerencsére ugyanakkor a lövésektől megrémült ló futni kezdett. De a támadók nem hagyták annyiban a küzdelmet, ők is futottak a talyiga után s e közben hatszor lőttek a talyigán levő család tagjaira. Két golyó talált, mindkettő Dudás Lajost érte. Az egyik a hátába furódott.

A szegény ember alétan jött le a talyigán. A halálra rémült asszony folyton segítségért kiabált, gyermekeket megrémült, nem volt aki a lovat utjában kormányozza s igazán

szerencse, hogy a ló gödörnek, vagy árok-
nak nem futott. Ennél nagyobb szerencse,
hogy a támadástól annyira megrémült család-
dot egyenesen a tanyára vitte, ahol aztán a
tanyaiak segítségével Dudást leemelhet-
tek a talyigáról. Többen közülök nyomban
utána néztek a támadóknak, de eredmény nél-
kül. Mind a két sötét alak eltűnt. Dudás ké-
sőbbben annyira nyugodt abban érezte magát,
hogy behozhatták a debreczeni közkórházba,
ahol azonnal ápolás alá vették. Kezelő or-
vosai konstataáltak is, hogy a két golyó ál-
tal okozott sérülés éppen nem veszélyes. —
Az esetről jelentést tettek a mezőrendőrségnek
is, amely nyomban vizsgálatot indított. Ki-
hallgatta Dudást és a feleségét is. Dudás val-
omásában azt adta elő, hogy előtte való nap
összeveszett a majorossal és az dühében fej-
szét kapott rá, feléje sújtott és gyengén meg-
is sebezte. Nem lehetetlen, hogy bosszujában
ő és a kité esetleg szándékának megnyert, tá-
madták meg.

Dudásnak ez a gyanuja azonban nem
bizonyult valósnak, mert a majoros kihalla-
gása során alibijét igazolta, ő a támadás
idejében otthon volt a tanyán. Valószínűbb
tehát az a feltevés, hogy a szegény család
ellen rablótámadást intéztek. A gyilkos szán-
dékú emberek tudták, hogy gazdag debreczeni
polgároknak vannak földjei és tanyái az Ebe-
sen s azt hitték, hogy a megtámadott ezek
közül való. A rendőrség különben széleskörű
intézkedéseket tett s nyomoz mindenféle a
támadók után.

*** Elmentek a honvédek.** A debrecze-
ni 3. honvégyalozred s a 2. honvédhuzsár
ezred elutaztak a nagy manőverre. A 3. 4.
zászlóaj tegnap este 6 óra 25 perczkor, az
ezred törzs, valamint az 1. és 2-ik zászlóaj
ugy szintén a gyakorlat tartamára az ezredhez
beosztott huszár szakasz 11 óra 20 perczkor
induló vonatal indultak Czegledre. 31 én
Czegledről Új Hartványra megy az ezred, on-
nan pedig jövő hó 1-én Albert Irsán, hol 3-
ig marad, 4-én pedig Örkényre megy s a
környéken 7 éig nagy harczgyakorlatokat tart,
7-én Szabadszálásra vonul s megkezdí a
hadosztály gyakorlatokat. Tí enyedikén már
visszaérkeznek Debreczenben.

*** Hivatalos órák a debreczeni tiszt-
viselő egyesületnél.** Szept. hóban, 2-án
(napibiztos Zimmermann Gyula), 4-én (nap-
biztos Babó Miklós), 5-én (napibiztos Balogh
Imre), 11-én (napibiztos Bárdos Géza), 18-án
(napibiztos Becner Frigyes), 25-én (napibiz-
tos Csath Zsigmond), mindenkor 5—6. óráig
az egyesület hivatalos helyiségében Gróf De-
genfeld-tér 2 sz. emelet.

*** Vizsgálat egy névtelen feljelentés
nyomán.** Tegnap számunkban megemlékez-
tünk egy jómódu polgár névtelen feljelentés-
éről, mely az olajúttelepen történt állítólag-
gos kutyaveszedelemtől s egyéb rendtelensé-
gekről panaszkodott. Tóth Sándor r. fogal-
mazó F e h é r r.-biztost küldte ki a vizsgá-
lat megejtése végett, ki ma már beterjesztette
jelentését. Eszerint a telepen tényleg garázdál-
kodott veszett kutya, de zgyonverték az általa
megmárt kutyákkal együtt, kettő kivételével.
Emberről nem mar meg a veszett eb. Az is
valónak bizonyult, hogy a telep némely lakói,
kivált néhány hajdu nem fizet adót kutyái
után s azok szájkosárral sincsenek ellátva.
Mindezen rendtelenségek ellen sürgős orvos-
lással fog élni a harmadik kerületi rend-
őrség.

*** Lauka Gusztávot meglopták.** Lauka
Gusztávot, Vörösmarty, Kazinczy és más ut-
török nagy kortársát, kiváló szerencse érte a
napokban. Javában készülődött irodalmi mun-

kásságának mintegy 75-ik évfordulójára (hiva-
talosan kevesebbet fog bevallani), midőn hírül
hozták neki, hogy olyan történt vele, a mi
életében ritkán fordult elő. Meglopták, tudni-
illik! Csak néhány pillanatig tartott az öröm,
mert a hírvívő felvilágosította, hogy nem földi
kincsei voltak ellopni valók, hanem egy Fürst
Ignác nevű vandorló bűvész és hipnograf
lopott el tőle egy verset s azt a maga neve
alatt nemcsak szavalgatja, hanem ki is nyom-
matta, és eladta, a mi elég szép haszonnal
járt. Lauka nyílt levelet intézett a plagizátor-
hoz, melyben exsészségére kívánta a beszédet
jövendelmé, a verséhez való szerzői jogát
azonban főtartotta magának. A derült ke-
délyű humorista érzékenységét éteni lehet.
Ő maga csak egyszer jutott abba a helyzet-
be, hogy idegen tollak ékeségét kellett viselnie,
akkor is mód nélkül megharagudott érte. —
Valami 25 esztendővel ezelőt egy félig kész
novellát adott el egy napilapnak, fölesküdvé az
összes kalendariumokra, hogy a befejezés el-
idejében kész lesz. «Guszt. bátyám — fenye-
gete a szerkesztő, — ha szent esküjéről meg-
feledelek, én egy diákkal fogom befejezteni
a novelláját». Guszt. bácsi mindkét kezét a
szívére tette és szemrehányó pillantásokkal
médlatlankodott. A befejezést azonban egy hét
mulva mégis csak a diáknak kellett megírni, a
Lauka neve alatt! Hol az a diák? — ron-
tott be masnap Lauka kikelt ábrázattal a
szerkesztőségbe. A szeptegő diák a harmadik
szobában szaladt, ott is kiugrott az ablakon a
folyosóra. A szerkesztő azonban elszántan
lepet a haragvó elé: — «Mi baja bátyám
azzal diákkal? Mit akar vele? — »Volna
még vagy tíz befejezetlen novellám — vallot-
ta be az öreg bohém igen szerény hangon —
szeretném vele megírtni a végüket».

*** Rózsaszínű levelek.** Herkules meg-
tisztította Augiás istállóját, György lovag le-
dőfte a tűzokádó sarkányt, de azért nem zsa-
bad kicsinyléssel nyilatkozni K. Adolf hor-
dáról sem, a ki igazi amerikai elmésséggel
megfejté a legrémesebb szörnyeteget, a féltke-
kenység sárgaszemű ördögét. K. Adolf nem
mondható Adonisznak, hisz már jó ötvenes
és arczát kancsal szeméig belepí a sárgás,
őszes szakal. Ellenben a piros sapka alatt
igen furfangos fő lakozik, a mely legutóbb
nagyon elmésen segített viselője sanyaru sor-
san. Ez az emberséges hordár ismer a Debre-
czenben mindenkit s listát készített magának a
környékbéli szep asszonyokról. A férj szerel-
mesen bucsuzik a menyecskétől s indul lefelé
a lépcsőn. Szembe jön vele egy hordár, a
kezeben finom rózsaszínű borítékba rejtett le-
velke.

— Itt lakik, kérem X-né?
— Igen, az az én feleségem. Mit akar
tőle? — szól a férj.
— Levelet hoztam neki.
— Ávesszem.
— Pardon, nem lehet, diszkrét dolog.
Saját kezébe kell adnom.
— De én a férje vagyok!
— Egy világot sem adhatom a nagysá-
gos urnak.

A sárgaszemű szörnyeteg már belevágta
karmát a férj szívébe, a mikor indulattal
kérdi:

— Egy világot se? Hát két forintért?
— Isten mentsen!
— Adok ötöt, tizet. Itt a tíz forint.
A hordár ravaszul mosolyog s zsebre
gyűri a tízforintost, azután pilátusi ábrázattal
odaadja a levelet:

— Nagyságos ur, én mosom a kezemet.
A férj izgatottan bontja föl a rózsaszínű
borítékot s hangosan olvassa:

Nagyságos Asszonyom!

Londoni és párisi utamból visszatérve,
bátorkodom ajánlani árúházam legújabb di-
vatcikkeit. Köpenyek, női gallérok, aljak és
zubbonyok selyemből, fulardból és atlaszból.

— Halja maga gazember! fakad ki a
férj, abba hagyva az olvasást s körülnéz.

A hordár azonban már eltávozott, mert
mi köze neki ahhoz, hogy az uraságok olyan
kíváncsiak a feleségük leveleire.

*** Talált régi pénzek.** M i k o l a szat-
mármegyei községben K l e i n B é n i gazdál-
kodó ember kutat ásott az udvaron. Már
jó mélyen ástak, mikor az ásó egy kemény
tárgyban megakadt. A kődarabnak vélt tár-
gyat félredobták, azonban mikor a földre
esett, gyenge csengő hang ütötte meg a mun-
kások fülét. Erre figyelmesekké lettek s kö-
zelebről megvizsgálván a tárgyat, látták,
hogy egy kóp-rsely. A perselyt feltörték és
nagy álmélkodásukra 200 drb. régi ezüstpénzt
találtak benne. Klein a talált pénzt a szat-
mári szolgabírói hivatalhoz küldte be, a hol
tudósítónknak alkalma volt azokat megnézni.
1600 és 1700-ból való magyar pénzek, a me-
lyeket vagy II. Rakóczy Ferencz utolsó felke-
lése alkalmával rejtett el tulajdonosuk, de
még valószínűbb, hogy az 1717-iki tatárjárás
elől menekültek rejtették el s tulajdonosuk,
ki tudja hol, elhalt s így már idestova 200
éve hever a kincs a föld alatt. Kár, hogy a
munkások a perselyt eltörtek és cserepeit
elhánytak, mert állítólag irás volt rajta, de
mivel kibetűzni nem tudták, nem találtak
érdekesnek s eldobták.

*** Tréfás betörők.** Bizonyosan valamely-
lyik lump kompanya követte el az éjjel azt a
furcsa betörést, melyet a rendőrségnek Kerek
Isváné panaszkodott. Utczára nyíló ablakot
betörték, az ablakokat, virágserepeket s
egyéb apróságokat pedig elvittek. Az elemelt
tárgyakat azután lerakták a kis vasut péterfi-
ai sínei közé. A rendőrség nyomozza a
tréfás betörőket.

*** Karambol.** N a g y Sándor hadházi
ember a K o s s u t h utcán fogatával vi-
gyázatlanságból neki h-jtott egy lóvasuti ko-
csinak. A szekér-rudja bezúzza a kocsni olda-
lát, de egyéb baj nem történt. Nagy Sándor
uram lefizette a varpótlást, s dühösen hajta-
tott baba Hadháza, hol a lóvasuti kocsiakkal
való összeütközés ki van zárva.

*** Ifju Weichinger Károly** debreczeni
kávéház-tulajdonos tegnap délelőt 9 órakor
Budán a Szent-Anna templomban Sternad Len-
kével megesküdött. A templom zsúfolt volt
közönséggel. Mayer Antal, Schlauch biboros
titkárja eskette össze őket. Ugyanekkor a
menyasszony szülei ezüst-lakodalmukat tar-
tották.

*** Vitézkedő cigányok.** Fáraó fekete
népei minden vasárnap mulatoznak Nyiregy-
házán a Fabri-fele tanyai korcsmában. Itt
isszák meg heti kerestetüket, a mihez enyves
kezüik úján jutottak. Most vasárnap is nagy
élvezettel üritettek a pálinkás poharakat a
korcsmában s mikor már fejükbe szállt a
szesz, sértő megjegyzéseket tettek a legé-
nyekre.

— Ez csak afféle paraszt, csak nem állsz
szóba velük, mondotta egy az egyik legényre.
A megsértett legény erre üveget raga-
dott és a cigány felé vágta. A fekete sereg
mint a raj, jött most a legényekre és valami
nyolcz legénynek vertek be a fejét. Valóságos
csatater volt a korcsma, csak úgy folyt a
legények vér. Több lökötő cigányt, a kik a
verekedést provokálták, elfogták.

*** A Gyermekevédő Kongresszus.** A
Gyermekevédő Kongresszus kiállításának mun-
kálatai a befejezéshez közelednek. A gyermek
védelmet ilyen telj-sen felölölő kiállítás nem-
csak Magyarországon, de még a külföldön is
alig volt. A kiállítás tegnap d. u. Rakovszky
István, a kongresszus előkészítő bizottságának
elnöke megtekintette s személyesen működött
a tárgyak csoportosításában. A kongresszus
idejében a budapesti jótékony intézeteket tudva-
lólóleg a külföldi vendégeknek bemutatják. A
kongresszuson előkészítő bizottsága kéri
a j ó t é k o n y i n t é z e t e k e t hogy
az idegenek kalauzolására mindegyik egy ta-
got küldjön ki szeptember 14., 15 és 16.
napjaira. A küldötteket minél előbb jelentésük
be a kongresszus titkárnál.

* **Felhívás.** A magyar protestáns irodalmi társaság f. é. Szept. hó 20-án városunkban tartja közgyűlését s ez alkalomra ide fognak a hazai protestáns egyházak egyházi és világi nagyjai seregleni. Városunk régi hírnevéhez méltó, hogy vendégeinket tőlünk lehetőleg szívesen fogadjuk s mindezekelőtt szállással lássuk el. Bizalommal fordulok a vendéglátó nagy választmány megbízásából városunk művelt közönségéhez az iránt, hogy vendégeink ré-zére szállást ajánlani s elhatározását hozzám naponta d. e.: 9—12, d. u.: 3—6 óráig a város haz katonai ügyosztályában tudatni méltóztassék. Ha pedig valaki ohajtana ugyan szállást adni, de ebben barmily okból gátolva van, szíveskedjek az elszállásolás czéljára szolgáló adományát szintén hozzám juttatni s én azt hirtalpig nyugtázom. Az elszállásolás Szeptember hó 19 és 20-ik napjára lesz szükséges.

* **Halálozás.** Mint részvétel értesülünk Papp István nyug. városi számszít életének 54 ik évében hosszas szenvedés után elhunyt. Temetés ma délután fél 5 órakor lesz a Nyil utca 1 szám háztól s a Kossuth utca ref. sírkertben fog örök nyugalomra tetetni.

* **A fővárosi sajtó köréből.** Miként értesülünk, október 1-en megszűnnek a »Nemzet« és »Magyar Ujság«, a szabadevű párt fő hivatalos közlönyei. A két megszűnő lap helyett az Atheneum kiadásában minden este hat órakor új lap fog megjelenni »Magyar Nemzet« elnevezés alatt, melynek vezére Beksiacs Guztáv, országgyűlési képviselő, felelős szerkesztője pedig Adorján Sandor lesz. Az új lapnál fog ismét dolgozni Keszler József kritikus, aki évek hossza során át a Nemzetnek, majd a megszűnt Országos Hirlapnak volt munkatársa.

* **Circus varieté.** A Széchenyi-utca végén levő circus-varieté előadásait naponként nagy közönség szokta végignézni. Új tagjai a circusnak Hurgini híres jongleur és equilibrista és Podránszky eröművész, ki száz koronát ajánl fel annak, a ki őt szabályszerű mérkőzésben legyőzi.

* **Beiratások.** A Nőpariskolában a beiratkozás szept. hó 1, 2, 3-ik napján történt. Beiratkozhatnak naponként d. e. 9—12-ig, d. u. 3—6-ig az iskola helyiségeiben Bathanyi utca. Kubek Erzsébet nőpariskolai igazgató.

* **Nagyot hallás.** Egy gazdag hölgy, a ki a nagyot hallás és fülzugástól O. Nicholson művészi füllobja által meggyógyult, annak — illetve intézetének — 20.000 márkát ajándékozott, hogy ezen pénzből olyan süketek és nagyot hallók, a kiknek nem engedik anyagi viszonyaik, hogy a füllobot beszerezhessek, ingyen láttassanak el. Levelek czimzendők: »Institut E. W. Nicholson «Longcatt» Gunnersburg, London, W. England.»

Unitáriusok zsinatja.

Debreczen aug. 30.

A magyar unitáriusok egyetemes egyházának zsinatját tegnap nyitották meg Székely-Keresztúron. A zsinaton tö bek közt megjelentek: Ferencz József unitárius püspök, id. Daniel Gábor egyetemes főgondnok, Filip István nagybirtokos, Gyárfás Endre székelykeresztúri országgyűlési képviselő, Derzsi Károly volt budapesti főpap, Ugron Gábor országgyűlési képviselő, Hollaky Arthur udvarhelymegyei főispán, Fekete Gábor kir. tablai elnök, Kozma Ferencz kir. tanfelügyelő s még egy sereg különféle deputáció.

A zsinat előt a David Ferencz-egyesület évi rendes közgyűlést tartották meg, melyen Deák Miklós fordultalvi lelkes imája után Fekete Gábor tablai elnök az egyesület alelnöke nyitotta meg a gyűlést. Peter Jolán szavalt, Boros György az évi működést ismertette, míg Gálfi Lőrincz a pénztári jelentést terjesztette elő. A közgyűlés Tarcsafalvi Albert költeménye után az elnök zárószavaival ért véget. Ferencz József püspök ezután a küldöttségeket fogadta, köztük az udvarhelymegyei ev. reformatus egyházét is, báró Kemény Béla főgondnok vezetésével. A püs-

pök válaszában a vallásfelekezetek békéjét hangsúlyozta.

A zsinat a püspök és id. Daniel Gábor elnöklété alatt a székely-keresztúri gimnázium nagytermében nyílt meg. Elnöki megnyitót Daniel mondott. Üdvözlő Van Ness amerikai unitárius követet, a ki azt az üzenetet hozta, hogy a Harvard-egyetem mostantól kezdve egy magyar unitárius egyetemi hallgatót szívesen fogad és ingyen lát el. Az elnöki megnyitót után Kelemen Albert esperes imája végeztével taviratban üdvözölték az angol és amerikai hitrokonokat. Ferencz József püspök tette meg ezután főpásztori jelentését a múlt év eredményeiről. A kongruával kapcsolatban megjegyzi, hogy a gyakran használt erdélyi unitárius egyház, vagy erdélyi unitárius püspökség, nem helyes kifejezés. A püspökség hatásköre ma a Szent István koronájához tartozó összes országokra kiterjed s az erdélyi elnevezést az egyházi főtanács meg 1868-ban hatályon kívül helyezte. Az unitárius egyház létszáma most 68.312 lélek. Zaradékol jelezte, hogy meghívták őt és egyházát az amerikai unitárius egyház 75 éves fennállásának a jövő évben tartandó emlékünnepe. — Miután a jelentést tudomásul vették, Boros György az egyházi képviselőtanács jelentését, Gal Kelemen pedig a tanügyi jelentést terjesztette elő. Kilenc bizottságot küldöttek ki a jelentések adatainak és a számadásoknak szakszerű megvizsgálására.

Zsinat után istentisztelet volt, a melyen a hívek szokatlan nagy számmal vettek részt. Istentisztelet után lakoma volt, melyen az első felköszöntőt Ferencz József püspök mondta a királynak. Felköszöntőket mondtak még: Hollaky Artur Udvarhely megye főispánja e püspökre, dr. Bedő Albert nyug. államtitkár id. Daniel Gábor főgondnokra, Péterfy Dénes kolozsvári pap a kormányra, Kozma Ferencz kolozsmegyei tanfelügyelő Udvarhely megye fő- és alispánjára, Boros György teológiai tanár a zsinati képviselőkre, Derzsi Károly volt budapesti főpap az esperesekre, Daniel Gábor képviselőházi alelnök a tanári karra, Fekete Gábor kir. tablai elnök a másvallásúakra, Mikó Imre kuriai bíró Székely-Keresztúr városára, Fülöp Alber nagybirtokos a nőkre, Tarcsafalvi Albert Ugron Gáborra, Ugron Gábor a székely népre stb. stb. A bankett késő délutánig tartott.

Este zsinati bál volt.

Törvényszék.

§ **Tolvaj kompánia.** Valóságos réme volt a Leitner Adolf szovati lakos udvarának Papp Antal, aki 20 éves kora dacára kiváló ügyességet sajtított el a kézragadás munkájában s a fosztogatás tárgyul Leitner udvarát szemelte ki, melyet 3 ízben károsított meg kisebb-nagyobb mérvű lopásával.

A múlt év októberében ifj. Fazekas Ambrus, szinten szovati lakossal, egyetértve belopódzott Leitner udvarára s nyílt helyen tartott repecjéből két zsakkal elemeltek. A lopott tárgyat aztán elhelyezték özv. Papp Mihályné udvarára. Az egyik zsák repecét behozták Debreczenbe s eladták 2 frt 99 krért; a másikat otthon adta el Papp M.-né 1 frt 48 krért.

December hónapban megint egy kis pénzmagot áhitott meg Papp Antal s R. Nagy Károly cimborájával egyetértve, ismét felkeresték Leitner udvarát és elemeltek tőle 106 klg. bükkönnyt, melyet a csendőrség R. Nagy Károly szüleinek lakásán talált meg.

Az ez évi ujév estéjén már nagyobb szabású lopást eszelt ki Papp, melynek kiviteléhez társakul megnyerte R. Nagy Károlyt és K. Szabó Józsefet. A vállalkozó szellemű Papp egy ölnyi magas kerítésen mászott be s az utcáját belülről kinyitotta, melyen aztán R. Nagy Károly is bement, míg Szabó künn őrködött. A két tolvaj most a folyosón elhelyezett tengerinek esert és két felszák szemes tengerit lopott el, melynek egy részét R. Nagy Károlyék lakásán, másik részét a Papp M.-né udvarán levő száraz kutba rejtették el.

A csendőrség azonban kikutatta a lopások tetteseit s e hó 28-án tartott felettük végfárgyalást a helyb. kir. törvényszék, mikor is az ellenük beigazolt vád alapján Papp Antal 7 hónapi, R. Nagy Károly 6 hónapi, ifj. Fazekas Ambrus és id. Fazekas Ambrus 14 napi, özv. Papp Mihályné 3 heti és K. Szabó J. 3 napi fogházra ítéltettek.

A királyi ügyész súlyosbításért, a vádlottak pedig a büntetés leszállításáért felebeztek.

§ **Emberöléssel vádolt gyárosok.** Még a jubileumi kiállítás idején történt, hogy a kiállítás területén egy épületben levő pavillon bádógmunkálatáról leesett Böhm Ignác bádógosinas s szörnyet halt. Steiner Ferencz és Armin gyárosoknál volt szolgálatban a fiu, ők készítették a pavillon bádógosmunkálatát. A bíróság vizsgálta ott indi ott, hogy kiderítsék a szerencsétlenség okát. A vizsgálat befejeztével Kobulkovits János és Zsigmond Károly nap-szamosokat helyeztek vád alá, mert az ő mulasztásuk okozta az embernek szerencsétlen halálát. Amde a végfárgyaláson mindkét vádlottat felmentette a bíróság s az ügyesség indítványára az iratokat kiadták újból vizsgálóbíróknak, mert az a feltevés mutatkozott bizonyíthatónak, hogy a gyárosok vétkes mulasztása okozta a szerencsétlenséget. S ebben az irányban megindult a vizsgálat, minek az lett az eredménye, hogy a büntető törvényszék Steiner Ferenczet és Steiner Armint gondatlanságból okozott emberölés miatt vád alá helyezte. A vadhatározat jogerőre emelkedett s a törvényszék egyik ítélőtanácsa Eördögh András bíró elnöklété alatt szeptember 13-án argyalja a gyárosok hümpörét.

KÖZGAZDASÁG.

A világtermés.

A magyar földmívelési miniszter által ma kiadott és a világ terméséről szóló jelentéséből legalább is az tűnik ki, hogy az áru alig elég a fogyasztás fedezésére.

Másodszor kitűnik, hogy a meglevő készletek korántsem oly nagyok, mint a mind mennyiségre számítani lehetett volna a múlt évi kiváló termés után. És végül az, hogy az afrikai partokon, a honnan minden évben volt még export, nagy a hiány a rozsz termés következtében. Ugyazintén a jó burgonyatermés iránt is mindinkább kezdenek kótelyek támadni, tehát a kenyérszurogátumok terméshozamának mennyiségével még senki sem lehet tisztában, — mind oly körülmények, a melyekkel nemzetgazdasági szempontból okvetlenül számolni is. És valószínű is, hogy úgy a kukoricza, mint a burgonya, nem fogják megadni a remélt termést, — ez esetben pedig a kenyér-gabonaneműek körül mutatkozó hiány még inkább kiemelkednék.

A világ ez ideig gabonatermésének összes eredményét tehát aigha lehet kielégítőnek mondani, sőt, ha a múlt évi terméseredményekhez viszonyítatnak az adatok, jelentékeny visszaesés mutatkozik nemcsak Európában, hanem jóformán általában a tengerentúli államokban is.

A múlt év búzatermése megközelítőleg 970 millió hektoliter volt; az ideai eredmény pedig csak 870 millió hektoliter; a rozstermés végleges adatokkal 500 millió hektoliterre becsülték és a folyó évben 450—455 millió hektoliter az eredmény. az árpatermés hozama volt az 1898-ik évben 335—340 millió hektoliter, az idén termelt mintegy 312 millió hektoliter végül a zabtermés eredményét 940—950 millió hektoliterre taksálták, holott az ideai eredmény megközelítőleg csak 910—915 millió hektoliter.

Összegezve a rendelkezésre álló adatokat, szemben a múlt évvel, a következőképp mutatkozik.

Kisebb a termés:

buzából	100—110 millió hektoliterrel
rozsból	45—50 „ „
árpából	23—28 „ „
zabból	30—35 „ „

Ez adatok szerint a tényleges szükség-
lettel szemben mutatkoznak tehát hiány
1899/900-ra [figyelembe véve a készleteket is :
buzából 33—35 millió hektoliter
rozsból 14—11 „ „
árpából 33—34 „ „
zabból 14—15 „ „
Az összhiány tehát mintegy 97—102 mil-
lió hektoliter.

Sertés vásár.

Kőbányai sertéspiacz. Aug. 29. Ma-
gyar elsőrendű Öreg nehéz (páronként 400
kgm felüli ——— kr. Közép p. kint 300—400
kg. sulyban ——— kr. 320 kilog sulyban
Fiatal közép (páronként 251—320 kg. 42—43
kr. Fiatal könnyű páronként 240 kg. sulyban
44—45 krig. Szerbiai : Nehéz p. kint 260 kg. f.
sulyban 43—43¹/₂ krig.
Sertés létszám : 1899. évi auguszt. hó 27.
napján volt készlet 41.010 darab, aug. 28.
felbajtatott 218 drb, 1899 aug. 22-én elszá-
llított 485 db. 23-ére maradt 40743 db. A
hizott sertésüzlet irányzata változatlan.

Budapesti gabonatözsde.

Aug. 29.

A készárúüzlet hivatalos árjegyzései a következők

Buza	kilos	Ar 100 klg.		kilos	100 kilogramm ára	
		frtől	frtíg		frtől	frtíg
Bánsági	76	8.10	8.25	80	08.65	08.80
"	77	8.30	8.45	81	08.75	00.00
"	78	08.40	08.55	82	—	—
Tiszavidéki	79	08.45	08.65	—	—	08.95
"	76	8.10	8.25	80	08.65	0.00
"	77	8.30	8.45	81	08.75	00.00
Pestvidéki	78	08.40	08.55	82	—	08.85
"	79	08.45	08.55	—	08.55	00.00
"	79	8.00	8.15	80	—	—
Fehérmegyei	76	8.20	8.35	81	08.65	00.20
"	78	8.30	8.45	82	—	—
"	79	08.40	08.50	—	—	—
Bácskai	76	0.00	00.00	80	—	—
"	77	0.00	0.00	81	00.00	00.00
"	78	0.00	00.00	82	00.00	00.00
Északmagy	79	0.00	—	—	—	—
"	79	—	—	80	—	—
"	79	—	—	81	—	—
"	79	—	—	80	—	—

	Min. hekt.-ben	Arkilógram	
Rozs elsőrendű	uj 70—72	6.45	6.55
" másodrendű	uj —	6.35	6.45
Árpa takarmánynak	uj 60—62	5.80	5.90
" égetni való	uj 62—64	5.40	5.90
" serfőzdei	uj 64—66	9.60	7.00
Zab	uj 39—41	5.45	5.65
Tengeri bánsági	uj —	4.60	4.85
" más nemű	uj —	0.00	0.00
Repce bánsági	uj —	11.30	11.80
Köles	uj —	4.15	4.45

CSARNOK.

Nem lehetünk egyenlők

(Elbeszélés.)

Folytatás.

Szigfrid még bejarta a dombokat, a források
sziklákat. Epret szedett a bokrok alatt, virágot
a tisztáson. Akárhogy epreszteite volna vágya,
egy szemét sem izlett meg a szamóczából,
valamennyit elvitte anyjának, úgy osztotta meg
vele a parlagi ebéd után, melyet a kosárká-
ban vitt ki a báróné. Italt a forrás ere adott :
jéghideget, üdítőt.

Igy tartott ez már négy éven át.
Az első nyar vasárnapjainak kedélyes-
ségi azonban kezdettek veszteni derűtségük-
ből. A meglepődött, mosolygó tekintet, mely
az anya és fia arcán ragyogott a hoszu-
séta után, eltűnt. Szótlanul morzsoltak ebéd-
jüket, szótlanul indultak haza.
Szigfrid mogorvább, melázóbb, anyja me-
rengőbb lett.

Egyik vasárnap már nem állhatta tovább
a fiatal ember a némaságot. Szorongatta szí-
vét, meg kellene szólalni.

— Négy éve, hogy eltemettük atyámat; —
sóhajtás busan.

— Négy éve, — válaszolt anyja. Ugyanab-
ban az évben, amelyben ereftséget tettel. Oh,
milyen örömmel telt benned. . . .

— Ma már nem . . .
— Hátatlan vagy.

— Megsértetelek e szóval? Nincs igaz-
zam? — szölt az ifju báró busan. — Mi va-
gyok? Semmi. Közönséges irnok. Lehetek
jegyző valaha. Mikor? Nincs párfogóm.

— Van? Az Isten, akiben bizom
— Régen bizol már, anyám.

— És nem hasztalan bizom. Téged gon-
dolkozóban éjt jövőd. Engem kétségbe ejte-
ne, ha nem remélnék módot, hogy kiragathat-
lak a mindennapiságból. Halálos vetek lenne,
elhagynalak, nem gondoskodnék rólad, egyel-
len fiamról. Mért éltünk ilyen szegényül,
visszavonultan? Hi-zen néha-néha egy kis
múltság, szórakozás, egy kis csémege ránk
fért volna . . . Abból éltünk, a mit kerestél.
A mit én keservesen, meg azt a kis nyugdíját,
melyet a város adott, eltemtam a számodra.

Szigfrid meglepve kiáltott föl.

De hirtelen melabusra vált hangja.

— Minek? Mit csinálók veled? Megszok-
tam a szegénységet; nem kívánok jobbat, ha
csak teljesen meg nem változnék a sorom.
Oh, azt örömmel fogadnám. Szeretnék elszök-
ni ebből a fészekből, a hol mindenki guny-
nyal fitymálja születésemet, melyen kívül sem-
mim sincs, sem öröklött, sem szerzett vagyó-
nom vagy hiroevem.

— Szerez hirt, szerev vagyont a nevéd-
hez, mely büszkén ragyoghat egykor, Ezt aka-
rom én is. Elmenné innen, ahol nem rejteget-
hetjük szegénységünket. Költözzünk a főváros-
ban.

— Oh, ha az olyan könnyen menne. Itt
van kenyérem.

— Es ott nem lesz? Az első hónapok-
ban talán nem. De addig nem fogunk éhezni,
fazni. Ezer forintom van. Rám bámulsz? Szü-
kölködésünkkel, munkámmal ennyit takarított-
tam meg. — Ez untig elég a mi életmódunk
mellett addig, a mig te és én keresetet talá-
lunk.

— S te is dolgozni akarnál?

— Nem nőtem föl munkában? . . . Nem
szeretett meg atyád a munkáért? Nem visel-
tem el munkámért keserű sorsomat, mely so-
hasem sujtott le, azért, mert vigasztalást, bá-
torságot adott a munka? Csak az csüggedjen,
fiam, a ki nem tud vagy nem mer dolgozni.
A mig nem szegyenled a munkát, a mig a
betegség ki nem csavarja kezédhől eszközét,
addig nem kell kétségbe esned. Dolgozni fo-
gunk ott is, De ott nem lesz oly megvetett a
munkánk, senki sem néz le miatta.

— Senki? kérdé a fiatal báró titokza-
losan.

— Senki. Mert ránk nézve senkik a mi
kevély rokonaink.

— Elég baj, elég szomorúság.
— Oh fiam, az öreg Vasallan szöl be-
lőled.

— Nem, nem anyám, — mentegetődzék
a fiu. — Nem akartam sérteni jószágodat. Nem
akarom sérteni atyám emlékét. Szeretlek es
azt mondom, jól tette ő, hogy téged szeretett.
Elvetette a könnyü gazdagságot s megszerzé
helyette a boldog szegénységet. De ne csodáld
ha néha előnti szívemet a keserűség. A l g-
jobb tanuló közét tartoztam, S mikor látom,
hogy még az ostobák is innen-onnan oklevél-
lel térnek haza, litogatják városszerte a tu-
dori címet, fészengnek az utcán, hódítanak
a táncsteremben, uralkodnak minden hivatal-
ban, per maga beszélnek velem, ha hivatalos
ügyben hozzáam jönnek : óh akkor elfut a ha-
rag, megrendit a kétségbeesés ; mért nem me-
hettem én is velük, mért nem győzhettem le
óket azon a harcztéren, mely nyitva áll min-
denki számára?

— Nyitva lesz.
— Későn.

— Alig múltal huszonegy éves.
— Huszonkettő vagyok nemsokára,
— A husz éves ifjunak semmi az az
egy év.

— Nekem tizet jelentett minden eszten-
dő. Tiznek a sulyát szenvedtem minden nap
fordulatkor.

— Lemondtál volna a haladásról? Bele-
fásultál volna ebbe a szörnyü egyformaságba,
ebbe a rettenetes, lélekölő munkába? Nem kö-
vetelhetsz elismerést származásodnak? Nincs
reményed, hogy visszavivjad azt, a mit igaz-
ságtalanul vont el öregatyád föld és ivadé-
kaidtól?

— Ivadékaimtól? kérdé fanyar mosoly-
lyal Szigfrid. Azt hiszi, hogy kedvem lesz va-
laha megbázásodni?

— Csak most kezdesz élni.

— Öszintén beszélek, anyám. Igen, sze-
retnék repülni, szeretném lerázni a minden-
napiság porát ; szeretnék ragyogni, mint
elődeim. Ha nem tehetem, maradjak inkább
tovább is szegény, egyszerű, kopott polgár, a
kinek a címe csak hasznavehetetlen emlék,
pórló hajfűrt, melyet csak kegyeletből tarto-
gat. Hogy elvegyek egy olyan nőt, aki nem
segíthetné elő célomat, sőt visszahuzna ehez
a rögs élethez : azt nem tehetem. — S ki
jönne más hozzám? Egy főrangu hölgy? El-
tarthatnám? Kielegíthetné az én nevelésem?
Gondolni sem merek rája. Főispánunk épen
nem gazdag ember. És mernek-e szóba állni
leányaival ; merem-e felhozni bárói címetem,
hogy veled nyissam ki termeinek ajtaját? A
fővárosban még jobban bántana kizáratásom.
Nem, ne menjünk oda anyám!

— Ne menjünk? Hát remélsz itt meg-
váltást?

— Talán igen, talán nem. De ide szok-
tam. Megszoktak szegény különcznek tekin-
teni, ha nem kedveznek, nem is bántanak. S
nekem is van jogom némi büszkeségre. Kol-
dus büszkeség, de nem jogtalan. Többnek ér-
zem magamat, mint az egész város, a főis-
pánt kivéve. Én vagyok az egyetlen mágnás
kivüle. Ez is valami. Ha semmim sincs, de
van nevem. Vagy fényessé teszem, de töké-
letesen, vagy maradjon eltemetve.

— T-hat maradunk? — kérdé a báróné
halk, remegő hangon.

— Mit feleljek, anyám? Megragadni nem
merem; sajnáljak bántani. Ismerem jó szíve-
det; tudom, hogy küzdöttél értem, s most is
az én szerencsém fekszik a sziveden. Meg-
igérjem? . . . Most nem tehetem, nem tehe-
tem.

— Az öregapja kevelysége; mormogá-
magában a báróné.

S nem szölt többet. Melázva, töprengve
ment haza fia mellett.

A homály megszálta a várost, a künn
időzők legnagyobb része haza vonult már,
csak a porfőlleget maradt meg az utcákon, a
melyeket a sétáló nők uszája kavart föl.

Holnap ujra kezdődik a munka béte.

(Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenetek.

Kiváncsi. Elégettem, de válaszolnom
kelltem rá! . . . Üdv!

Varga S. Bizony nagyon valószínű, hogy
szegény Dreyfust ismét elítélik. De azért nincs
megokolva cikkének szitkozódó hangja.

Kis hivatalnok. Nem tartjuk helyes
takarékosági elvnek, hogy az ember a kávé-
házban aludjék.

Koppi ur. Viczzeire ez idő szerint nem
reflektálunk.

Eugén. Uram, mi nem szeretjük a fiók
Zólákat. A fügefalevél már túlhaladott állás-
pont.

Andrónikus. Versében megragadó az
alábbi s rófa :

Szerelmünk bűvös forgatagján
Kedves mamád a sajkás,
Azonban meg nem hatja semmi sem,
Hiába a sohajtás.

Tudod mit mondok kis galambom,
Hagyjuk el a sohajtást,
Legjobb lesz, ha vízbe dobjuk
A sajkást.

Annyi tény, hogy ön nagyon el tudna
bánni tiszteletreméltó leendő anyósával.

Bika kávéház.

Ma szerdán augusztus 30-án
Rácz Károly személyes
közreműködése mellett

nagy zenehangverseny
tartatik.

Együttal van szerencsénk
a n. é. vendégközönséget arról
értesíteni, hogy gyorsabb ki-
szolgálást elérhetőleg közvetlen
kávéházi helyiségünkben

Buffét

létesítettünk, mely körülmény
által azon kellemes helyzetben
vagyunk, hogy mindennemű
hideg étkeket a nap bár-
mely szakában a legfrissebb
állapotban felszolgálhatunk.

Számos látogatást kér

a „Bika“ szálloda bérlő-társaság
üzletvezetősége.

Szülők figyelmébe!

Az iskola idény beálltával
ajánl jó minőségű

**fiu és gyermek
cipőket**

legnagyobb választékban és legolcsóbb árban

Tolnai Dániel

férfi, női és gyermek cipő
nagy áruháza

Debreczen, főpostával szemben.

Sirkövek!

Van szerencsém a nagyérdemű kö-
zönség szives tudomására hozni, hogy

Piacz utca 69. számú háznál

a Megyeházzal szemben levő

Fióközlétben

mindenféle és fajta

sirköveket

a ház lebontása miatt mélyen
leszállított gyári áron árusítom el.

Kiváló tisztelettel

Kegyes Ferencz.

Sebesy Bassett Wilmos

idegen nyelvek tanintézete, hölgyek és urak számára

Debreczen, Városi bérház, III. lépcső, I. emelet 6. szám.

Gyakorlati tanítása az

Angol, Francia, Német és Olasz
nyelveknek.

Kitünően szervezett tanári-kar.

Allandó felügyelő a hölgyek számára.

Beiratások reggel 8 órától este 8 óráig.

Kivánatra prospectust küldök.

KOVÁCS GYULA vaskereskedő

Piacz-utca, a Bika szálloda mellett,
ajánlja nagy választékban raktáron levő, elősmert, legjobb minőségű



Eperjesi cserépkályháit,

melyek ez iparágban első rangot foglalnak el és számos
elsőrendű kitüntetésben részesültek.

Jutányos árak mellett

a legszolidabb és legpontosabb kivitel biztosított.

A kályhák felállítását csakis kipróbált szak-
avatott álitók által végeztetem.

Ezen kályhák ugy tartósság, szépség, mint fűtőké-
pesség tekintetében bármely külföldi gyártmánnyal ver-
senyeznek.

Kész felállított mintakályhák raktá-
ramon megtekinthetők.

Szegedi Mezőgazdasági Kiállítási Sorsjegyek.

Főnyeremény: **50.000** korona
értékben

és több, kisebb nyeremény, összesen

1006 nyeremény 100,000 korona értékben.

Egy sorsjegy ára **20** krajczár.

Az összes nyereményeket kivánatra 20% levonással azonnal készpénzben
bevéltja **Budapest**en: a „Hermes“ Magyar Általános Váltóüzlet Részvénytársaság,
V., Dorottya-utca 8., vagy **Szegeden**: a Szegedi Kereskedelmi és Iparbank.

Ezen pénzintézetek a nyerő kívánságára készek az

50.000 korona értékű főnyereményt
egy hasonló értékű szegedi mintaszerűen berendezett tanyai
gazdasággal is becserélni.

Huzás Szegeden, a kiállítás utolsó napján, 1899. szept. 10-én este 6 órakor.

Sorsjegyek kaphatók bank- és váltóüzletekben, az összes dohánytőzsdékben
egyéb elárulási helyeken.

Viszontelárusítók forduljanak a kiállítást rendező

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségéhez,

Budapest, IX., Üllői-ut 25., Köztelek.